

TARBIJAVAIKLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number 19-1/25-13512
Otsuse kuupäev 11.02.2026
Komisjoni koosseis Tõnis Kõiv

Tarbija
Kaupleja aktsiaselts IKODOR (10012984)

Tarbija nõue Asja asendamine.

Resolutsioon:

Jätta rahuldamata.

Kui pooled otsusega ei nõustu või seda ei täida, on neil õigus samas asjas pöörduda maakohtu poole.

Asjaolud:

Tarbija ostis 11.06.2025.a kauplejalt kive „Mõisakivi must“ ja musti murutee äärekive, hinnaga 3831.35 eurot (Arve-saateleht nr. 41411) ja 18.08.2025.a veel kive „Mõisakivi must“, hinnaga 165.30 eurot (Arve-saateleht nr. 42464). Kätte sai tarbija kivid 06.08.2025 a.

Tarbija avalduse kohaselt ei ole kivid mustad, vaid helehallid ning ligikaudu pooled kivid on transpordi käigus kriibitud. Tarbija proovis kive puhastada, kuid sellest kasu ei olnud ja lisaks tekkis veel kividele soolahärmatis, mis viitab kivide hoiustamisele niisketes tingimustes.

31.08.2025.a andis tarbija kivide kahjustustest ja toonierinevusest (Hõõrdumine) kauplejale teada ja talle vastati, et seda saab pidada loomulikult nähtuseks, mis tekib nii laadimise ja transpordi käigus.

27.09.2025.a saadetud kirjas soovis tarbija, et kive vaatama tuldaks ja 01.10.2025.a kivide ülesvõtmist ja uute kvaliteetsete kivide paigaldamist.

Tarbijale pakuti kivide puhastamist, kuid tarbija sõnul on sellise toiminguga efekt lühiajaline ja sellest kasu ei ole. Tarbija lasi kivid paigaldada, sest talle kinnitati kaupleja poolt, et kahjustused kaovad peale liivatamist ja harjamist, kuid nii ei läinud.

Tarbija on suhelnud ka tootjaaga, et kivid asendataks, kuid sai eitava vastuse. Lisaks soovitati tarbijale kivid üle värvida, mida tarbija peab eriti absurdseks pakkumiseks.

06.10.2025.a vastati tarbijale, et ettevõtte hinnangul ei ole toonierinevus ega betoonihärmatis praaktoote tunnused.

Tarbija nõudeks on asja asendamine.

Täiendava arvamuse esitamist tarbija vajalikuks ei pidanud, sest kivide tugev hõõrdumine on transportimise süü, samuti on värvitoon selgelt vale.

Kaupleja seisukoht:

Kaupleja leiab, tarbija ostetud kivid vastavad müügilepingule ning keskmisele kvaliteedile. Tarbija esitatud avaldus on põhjendamata ning puuduvad tarbija väiteid kinnitavad tõendid.

Kaupleja ning tarbija vahel on sõlmitud müügileping VÕS § 208 mõttes, tegemist on tarbijalemüügiga (VÕS § 218 lg 4). VÕS § 2171 lg 1 kohaselt peab asi vastama lepingutingimustele.

Tarbija ostis kauplajalt esmalt 125 m² musta Mõisakivi. Kirjavahetusest tulenevalt soovis tarbija enne ostmist kividega ka reaalselt tutvuda. Selle osas andis kaupleja informatsiooni, et kivid on võimalik oma silmaga vaatama minna enamustes suuremates ehituspoodides nt Espak, Bauhof, Decora, K-Rauta. Järgmisel päeval vastas tarbija, et olen nüüd selgust saanud ja teeksin tellimuse. See viitab selgelt asjaolule, et tarbija käis kivid ehituspoes vaatamas ning „sai selgust“ ja soovis tellimuse teha. Seega oli tarbija juba enne müügilepingu sõlmimist teadlik, millist värvi tema ostetavad must Mõisakivi kivid on.

Lisaks, tarbija sai kivid kätte 06.08.2025. a ning selle osas, et ta need ka endale maha paigaldada lasi, ei ole vaidlust. See, et tegemist oli tarbija jaoks ebasobivat tooni kividega, oleks ta pidanud nägema koheselt, kui avas pakendid. Tegemist ei olnud varjatud puudusega, mida silmaga ei oleks näha olnud. Tarbija otsustas aga kivid endale maha panna ning samasuguseid kive veel ka juurde tellida. Tarbija käitumine on olnud äärmiselt ebamõistlik ning hea usu põhimõttega vastuolus. Selle asemel, et kivid tagastada, kui toon tema maitsele ei sobinud, otsustas ta need maha paigaldada, juurde tellida ning mitu kuud hiljem nõuab nüüd nende ülesvõtmist hoopiski kauplajalt.

Kaupleja leiab, et kivide värvitoon vastab müügilepingu tingimustele. Tarbija käis nendega eelnevalt tutvumas (kui isegi ei käinud, oli tal vähemalt see võimalus antud!) ning nägi kive ka enne paigaldamist, omades võimalust need tagastada. Lisaks on ka kaupleja kodulehel selgelt näha Mõisakivi sillutus kivide all erinevaid näidisilte, kus nähtub tarbija ostetud kivide toon.

Nagu eelnevalt välja toodud, ilmestab kivide värvust ka lisa 9, kus on selgelt näha milline kivi on must ning milline hall (asuvad ka kõrvuti) (vt joonis 1). Samasugused mustad kivid ka tarbijale tarniti. Kui paigaldada vaid mustad kivid, siis ei olegi selline kontrast nähtav. Lisaks on tegemist siiski tsemendiga, millele lisatakse värvipigment, kuid oma olemuselt on kõik sellised kivid hallika varjundiga.

Tarbijale tarnitud kivid vastavad VÕS § 2171 lg 1 mõttes lepingutingimustele.

Tarbija väidab, et kivide transportimine viisil, et aluse peal olid kivid üksteise otsas ilma, et kihtide vahel oleks olnud kaitsematerjal, on kividele tekitanud kahjustusi.

Kaupleja hinnangul on tegemist äärmiselt üllatava ja ebaloogilise väitega, mis ei ole ka tarbija poolt tõendatud.

Käesoleval juhul ei ole poolte vahel kokku lepitud millistele tingimustele pidid kivid vastama (VÕS § 2171). Seetõttu ei tule kõne alla lepingutingimustele mittevastavuse küsimus, vaid tuleb välja selgitada, kas kivid vastavad keskmisele kvaliteedile VÕS § 77 mõttes. VÕS § 77 lg 1 lause 2 sätestab, et kui lepingulise kohustuse täitmise kvaliteet ei tulene lepingust või seadusest, peab lepingupool kohustuse täitma asjaolusid arvestades vähemalt keskmise kvaliteediga.

Kui asja kvaliteeti ei ole määratud, tuleb muu hulgas § 77 lg 1 kohaldamisel arvestada

asjaoludega, mis peaksid olema iseenesestmõistetavad nõuetekohase kvaliteedi hindamisel. ././ Riigikohus on rõhutanud, et juhul kui lepingu tekstis ei ole kvaliteedinõuded piisavalt täpselt määratletud, tuleb kvaliteedi hindamisel muu hulgas lisaks olemasolevatele standarditele arvestada ka hea usu põhimõtet kohustuste täitmisel ning vastavas valdkonnas kehtivaid tavasid.

Tänavakivide tootjate üldkehtiv tava on, et kivide pakendamisel alusele ei panda kivide vahele ühtegi lisamaterjali. Tegemist on siiski kividega, mis on mõeldud kasutamiseks tänavatel, sissesõiduteedel jms, kus sõidavad nii sõidukid (sh naastrehvidega), hoiustatakse esemeid (mh ka nt raskeid kive), inimesed kõnnivad (sh kontsadega) jms. Tegemist ei ole sellise materjaliga, mis eeldaks alusel lisakihtide vahele panemist ning selline asjaolu peaks keskmisele mõistlikule isikule ka selgesti mõistetav olema.

Lisaks, tarbija paigaldas väidetavalt transpordil kahjustatud kivid endale maha ning tellis kive veel samalt kauplejalt juurdegi. Tarbija ei teavitanud ega tuginenud väidetavale puudusele enne, kui kivid mitu nädalat maas olid olnud. Kivide esmakordselt nägemisel või paigaldamise alustamisel oleks aga pidanud neid kriime ju nägema. Ei saa välistada, et tarbija väidetavad kriimustused ei ole sinna saanud paigaldamisest või juba paigaldatud kivil liikumisest, sõitmisest vms.

Garantiitingimused välistavad sel juhul garantii kehtivuse: p 4: d) tooted on rikunud liiklusvahendite poolt tavakasutuses. On hea usu põhimõttega vastuolus väita alles nädalaid pärast paigaldamist, et tegelikkuses on kivil kriimud peal ning põhjusena üritada kaupleja pakendamismeetodit süüdistada, mis on aga antud valdkonnas täiesti tavaline ning lubatud pakendamise viis.

Kokkuvõttes leiab kaupleja, et tarbijale tarnitud kivid vastavad keskmisele kvaliteedile VÕS § 77 mõttes.

Tarbija on väitnud, et betooni häirme on tekkinud põhjusel, et kivid on hoiustatud niisketes kiletatud tingimustes. Kuivõrd ka selle osas poolte vahel kokkulepe puudub, tuleb kindlaks teha, kas kivi vastab keskmisele kvaliteedile VÕS § 77 mõttes.

Kaupleja selgitab, et häirme puhul on tegemist täiesti tavalise betoonist tehtud kividega seotud nähtusega, mis kaob ajapikku ise ära. Seda on selgitatud ka tarbijale ning edastatud talle ka häirme osas juhend. Kaupleja tegi ka pakkumise tasuta kivide pesu teostada, mis aitab härmest lahti saada. Sellest tarbija keeldus.

Härme juhendist, millega ka tarbija on tutvunud, tuleneb, et:

1 sageli ilmneb see ehitamise ajal või just pärast ehituse lõpetamist, ehkki ebameeldiv, on see kahjutu;

2 häirme ehk pinna kristallilise kihiga kattumine on probleemiks kõikidele betooni tootjatele;

3 deposiidi tekke põhjustab asjaolude kombinatsioon: esiteks leidub materjalis lahustuvat soola, teiseks esineb niiskust, mis neid soolasid lahustab, kolmandaks põhjustab hüdrostaatiline rõhk või aurustumine lahuse liikumise välispinna poole ja neljandaks lahuse aurustub, jättes soolajäägid pinnale. Härme tekkimiseks piisab kümnendikprotsendi suurusest soolade hulgast;

4 härmet mõjutavad eriti niiskus, temperatuur ja tuul,

5 iga sool, mis satub sillutisse, võib põhjustada härmet;

6 peamiselt seestpoolt välispinnale tulevad soolalühendid võivad reageerida ümbritsevas keskkonnas esinevate ühenditega ja avalduda deposiidi kujul.

7 levinuimaks deposiidi põhjuseks on betoonis leiduva lubja (CA-hüdroksiid -paratamatu saadus reaktsioonist tsemendi ja vee vahel) lekkimine pinnale (primaarne häirme) või sademete poolt põhjustatud lubjakihi teke betooni pinnale (sekundaarne häirme). Pinnal reageerib Ca-hüdroksiid õhus oleva süsinikdioksiidiga ja moodustab mittelahustuva Ca-karbonaadi.

8 mõne aja möödudes (ca 1 aasta) reageerib betooni pinnal olev Ca-karbonaat uuesti õhus leiduva süsinikdioksiidi ja teiste happejääkidega, moodustades vees lahustuva Ca-vesinikkarbonaadi $\text{Ca}(\text{HCO}_3)_2$.

9 seega „pestakse“ härme ilmastikutingimustes uuesti „maha“.

10 teine soolade allikas on maapind ühenduses sillutisega.

Seega on härme juhendist selgelt tarbijale teatavaks saanud, et härme on tavapärase nähtus, mis võib tekkida niiskuse, temperatuuri, tuuli, ümbritseva keskkonna, betoonis leiduva lubja, sademete vms tõttu. Tavaliselt ca 1 aasta pärast kaob härme ise.

Lisaks tuleneb juhendist, et kui kuivalt harjamisega härme ei kao, on vajalik pealispinda pesta – just sellise pakkumise kaupleja ka tarbijale tegi, millest aga tarbija ise keeldus.

Lisaks toob kaupleja välja, nagu eelnevalt mainitud, on tarbijale teada ka garantiitingimused, kust mh tuleneb, et garantiidõigus ei laiene toodetele, millised on erandlike loodusmõtjude poolt kahjustatud. Käesoleval juhul on selleks ka betooni härme teke.

Kaupleja leiab, et tarbijale tarnitud kivid vastavad keskmisele kvaliteedile VÕS § 77 mõttes.

Komisjoni põhjendus:

Tarbija ja Kaupleja sõlmisid müügilepingu Võlaõigusseaduse (VÕS) § 208 lg 4 tähenduses tänavakivi “Mõisaküla must” ostuks ning Tarbija sai tänavakivi kätte augusti algul. Tarbija tellis samu kive augusti keskpaigas juurde ja sai ka lisatellimuse kätte. Augusti lõpus (31.08.2025) esitas Tarbija Kauplejale pretensiooni, et tänavakivid on kahjustatud (kriimustatud) ning neil on toonierinevus, st kivid ei ole mustad vaid hallid ning kividele on peale tekkinud nn härmatis ehk valkjas kiht. 1.oktoobril 2025 esitas Tarbija Kauplejale nõude, et Kaupleja asendaks tänavakivi ja kuna Tarbija oli tänavakivid paigaldanud, siis nõudis Tarbija, et Kaupleja asendaks tänavakivi viisil, et võtab paigaldatud tänavakivid Tarbija juurest üles ja paigaldab lepingutingimustele vastavad tänavakivid.

Tarbija pretensiooni kohaselt ei vasta tänavakivid lepingutingimustele VÕS § 217 prim lõige 2 punkt 1 tähenduses, st neil ei ole neid omadusi, mida Kaupleja reklaamis või nende kvaliteet ei ole nõuetekohane ja Tarbija nõudis VÕS § 221 lg 1 kohaselt tänavakivide asendamist.

Kaupleja ei ole Tarbija esitatud nõudega nõus. Kaupleja on seisukohal, et tänavakivid vastavad lepingutingimustele ja seetõttu ei ole Kaupleja müügilepingut rikkunud. Lisaks pidi Tarbija väidetavaid puuduseid (lepingutingimustele mittevastavusi) märkama tänavakivide vastuvõtmisel ning seega on paigaldamine toimunud igal juhul Tarbija enda riisikol. VÕS § 222 lg 1 kohaselt võib müüja keelduda asja asendamisest kui see on võrreldes teise õiguskaitsvahendi kasutamisega ebaproportionaalselt kulukas.

Komisjon vaatab Tarbija pretensiooni kolme erinevat osa (kriimustused, toonierinevus ja härmatis) eraldi. Kõigepealt väidetavad kriimustused. Tarbija ei ole kriimustuste olemasolu tõendanud ning paigaldatud tänavakivide puhul ei saa välistada kriimustuste teket paigaldamise käigus või tänavakivide kasutamise käigus, mille eest ei saa Kaupleja vastutada. Väidetav toonierinevus kui lepingutingimustele mittevastavus. Komisjon nõustub Kauplejaga, et Tarbija pidi nägema tänavakivide tooni tänavakivide vastuvõtmisel, selleks ei olnud neid vaja maha panna. Lisaks on komisjon seisukohal, et betoonist valatud tänavakivi ongi pigem tumehall kui süsimust ja seda juba tulenevalt tänavakivi materjalist (betoon). Seega ei saa pidada toonierinevust lepingutingimustele mittevastavuseks. Kolmandaks härmatis kivid. Kaupleja on oma veebilehel avaldatud juhendis viidanud, et tänavakivid tuleb võimalikult kiiresti vabastada pakendamiseks mõeldud kilest, et niiskus ei saaks kivisse koguneda. Teadmata on millal Tarbija tänavakivid kilest vabastas ehk siis kui suur on Tarbijast endast põhjustatud osakaal härmatise tekkes. Isegi

hoolimata sellest on härmatise puhul tegemist betoonist tänavakivi omadusega, mis tavapärasel looduslikus keskkonnas kaob ühe-kahe aasta jooksul. Härmatise mahapesu võib härmatise kadumist kiirendada, kuid Tarbija keeldus Kaupleja pakutud pesust. Kaupleja juhendis kirjeldatud teave härmatise kohta on hõlpsasti leitav ka avalikest allikatest. Tegemist ei ole lepingutingimustele mittevastavusega.

Lähtudes eeltoodust vastab tänavakivi lepingutingimustele VÕS § 217 prim lg 2 punktide 1 ja 2 tähenduses, Kaupleja ei ole lepingut rikkunud ja seega puudub Tarbija nõudel õiguslik alus ja nõue tuleb jätta rahuldamata.

Komisjon jätab tarbija nõude rahuldamata.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Tõnis Kõiv

/allkirjastatud digitaalselt/